

# Nidaalnishí Yik'idadeez'íí' díí Yá'át'ééh Haníigo Bidziil

*Nidaalnishí hada'ididees'ííhígíí ayahoolni át'éhígíí dóó yaa hodoolnih*



Bidéélníigo choo'í, saad bidadeelníigí choo'íí' go ayoo bidziilgo bee na'anish. T'óó "Yá'át'ééh" ahijit'oonidgo bee ałch'í' hazdoodzih doo aheehodzilzinda ndi dóó níká'adoolwoł há'at'íí biniinaa akwé'é da hólónígíí. Díí **OHNO al'í' nígíí – Ha'ídeest'íí, Yá'át'ééh jníigo, Baa Dahastxi'ígíí baa áháyá, dóó Aká'ayeed Jóki'** – éí naalnishí yiká'iilwo' ha'ídeest'ííigo dóó yíi níł'í ayahoolni át'éhígíí, yee bidziilgo atíil'ííh éí bee yaa akóniizííh baa dahastí' adadoonííhígíí, dóó aká'ayeed jóki' ła' nínízingo.

Díí **OHNO** al'í' nígíí éí baa dahastí'ígíí bits'ąą áhát'íígo éí ła' yaa hóyá'nígíí iidoolíł ha'ídeest'íí'ígíí éí bee adaat'éhígíí bee nibeehwiizííh dóó baa hwozhdoolnih atí'éłnígíí/awáálya bídeét'i' go ayahoolniigo ajit'éhígíí.

<b>Nish'í</b>	<b>Ha'ídeest'íí, Yá'át'ééh jníigo</b>	<b>Ąąhast'í'ígíí Bee Naadlo'</b>	<b>Áká'a'ayeed Yíi Níkeed</b>
<p><b>T'áá bík'idini'íí' ninaago áhoot'éhígíí.</b> <i>Nidaalnishí hada'idideest'ííhígíí éí bée dahodooziłł ayahoolniigo ajit'éhígíí, jó éí kódaat'éh:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>T'áádo le'é éí si'ąągo éí doodaii' bíł asdisgo da dóó t'áá bini'dii éí doodaii' naahjí' hajighaahgo.</li> <li>T'óó náas ihoneedłł yit'ih éí doodaii' í'íilkeed'ígíí/nich'í' na'alkid bikáá' nijilkidgo, nidahaz'ąągo, bik'i adeest'íí, éí doodaii' haz'ąągii atiin da, tó da adaat'éhígíí bee baa aháyá'ánígíí éí doodaii' na'alnił nitsaa'ígíí biniyé.</li> <li>Diné doo báhaz'ąągo doo bii ná'adáago ya'íyáago éí doodaii' diné naat'áanii danil'nígíí be'jil'íigo.</li> <li>Haz'ąągii t'áádo biniyehó akwé'é nijigháago</li> <li>Silao éí doodaii' akó daat'éhígíí bits'ąą nijigháago.</li> <li>Ha'oodziilgo éí doodaii' ílyéé' áholzin t'áá na'níle'dii na'adá.</li> </ul>	<p><b>Baa dahastí'ígíí baa akónízingo éí da il yéé' áholzinígíí bik'ee'ąą kódooníłł.</b> <i>Yá'át'ééh Haníigo Bidziil éí chooi níł'íigo diné bich'í' yáníłti' níł haz'únígíí kójil'íigo éí doodaii' kójiníigo (bee ééhozinígíí: ájilists'ąą' go bee aanidit'hi át'é)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Yídlóh, binaa' diníłł'íłł, dóó bich'í' ádeéhodiilzilł.</li> <li>"Yá'át'é éh, haalá níł'é?"</li> <li>"Haalá yit'éi níká' adeeshwoł?"</li> <li>"Ha'át'íł hádini'íí' éí doodaii' háilá hádi' ní'íí?"</li> <li>"T'áá k'qó hwonishłqódo shíká'adoowoł nínízingo"</li> <li>Łahda baa ayohoolnihígíí bich'í' joogáąłgo t'áá baa hasti' hólq. Łahda t'áá áhooníłłgóo náánála' bee bídahólníhígíí éí doodaii' yee binidadiineest'ąą'ígíí bee bíł hojilnihjigo yá'át'ééh.</li> </ul>	<p><b>Ąąhast'í'ígíí Bee Naadlo' éí t'áá hwó adil yájil'ti' bee baa ákwoznínígíí daats'í bee il yéé' áhósin éí doodaii' il ayahoolni.</b> <i>Haadahał'ígíí bik'ih jideez'íigo éí doodaii' ada'doo'níłhígíí da éí binahjí' baa ayohoolnih atí' doolíł nahalingo éí doodaii' náánála' t'áá t'í'łáago ádooníłłhígíí, nidaalnishí díí baa nitsidadzikees doo.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>T'áá daats'í' aníh nida'anishígíí éí doodaii' áká'anida'awo'ígíí yaa t'íh doogáął nahalin?</li> <li>Bí'éé' daats'í t'óodí ahoot'éhígíí yik'ehgo hadit'é éí doodaii' éí j'ih ah'íildeeh yi niyé hadit'é?</li> <li>Siihasin daats'í yits'ąą naaghá?</li> <li>Naanish haz'ąągi yiyoołwoł'ígíí éí doodaii' nidaalnishí bee il'íishjání oolzinígíí daats'í yinida'idíłkid? (jó kót'éh, "Háiish dádiłkaal? éí doodaii' "Dikwíí diné kwé'é nidaalnishí?, ákádaat'éhígíí)</li> <li>Éí biniinaa níł yéé' ahásin? (Níł yéé' ahósiigo, bits'ąąjigo dah didíináál dóó silao bich'í' hodíłnih.)</li> </ul>	<p><b>Ąąhast'í'ígíí bee Naadlo' ályaa' bikéédóó, áká'a'ayeed yídiłkił bánída'anish éí doodaii' iiyis'íí bídahólníhígíí da.</b> <i>OHNO choinił'íigo, ts'ídá iiyisił baa hódíłnih aląąjí' ákáh ánídaajahígíí dóó silao adaat'éhígíí.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>9-1-1 bich'í' hodíłnih nitsih honídeelgo éí doodaii' náníłdzidgo.</li> <li>Hasht'é Nitsáhákees éí binahjí' hazhó'ó adíłíł éí doodaii' silao yínidah hódíłkid'ígíí éí:             <ul style="list-style-type: none"> <li>— Haash hoot'íid?</li> <li>— Haiish at'í?</li> <li>— Haadish áhát'í?</li> <li>— Háđąą shą' yii niłtsá?</li> <li>— Ha'át'íhish biniinaa kqó holq?</li> </ul> </li> <li>T'áádo le'é ayahoolnih ál'í'ígíí baa hojilnih silao bich'í' éí doodaii' t'áádo le'é nitsih hwiinídeelgo bich'í' hane'jii' hodíłnih.</li> </ul>

**Náánála'díí Power of Hello** bee nida'anish'ígíí nínízingo t'áá shqodí kóji' baa nidiniłtaal [cisa.gov/employee-vigilance-power-hello](https://cisa.gov/employee-vigilance-power-hello).

DHS' "*If You See Something, Say Something*"<sup>®</sup> yee dah yikahígíí éí baa naadaahane'ígíí bee hólq haayitégo baa ákóznízindoo dóó binahjí' baa akóhwiinidzin díí báhádzid ádaat'éhígíí bee ayohoolniigo áhát'í'ígíí.

English into Navajo

Díí OHNO álnéehígíí éí yaa halne' adadooníłł'ígíí dóó ájínínígíí bee ayohoolniigo éí doodaii' t'áá tílaago nijigháago. Díí ádaat'éhígíída baa dahóch'i' doo dóó baa hodoone' t'áá aníh' binahjí' bee dahozinígíí dahólqogo éí díí ajit'éhígíí bee ayahoolniih. Doo baa hojilne'da t'óó átí' nígíí, ídlínígíí, hwee'oodla', bik'ą dóó bí'áád'ígíí, ajit'éhígííhígíí hwoł hane', éí doodaii' díí ádaat'éhígíí ahidadéét'i'.